

GARAU ROLANDI, Miguel. *Joan Peiró i Belis*. Barcelona – Valls: Fundació Roca i Galès, Cossetània Edicions, 2011. Col·lecció cooperativistes Catalans, 17. 85 pàgs. [17 x 24].

La biografia política i sindical de Joan Peiró es àmpliament coneguda per qualsevol persona interessada en el moviment obrer i la història de Espanya i Catalunya al segle XX. Però Joan Peiró, Secretari General de la Confederació Nacional del Treball els anys 1922-1923 i 1928-1929, un dels líders del corrent trentista dins del moviment anarcosindicalista i Ministre d'Indústria (1936-1937) que morí l'any 1942 afusellat pel règim franquista; també va ser una figura destacada en el món del cooperativisme. I és precisament aquest aspecte menys conegut de la seva activitat com a militant llibertari la que rescata el llibre de Miguel Garau Rolandi dins la col·lecció de cooperativistes catalans que publica Cossetània Edicions.

El nostre protagonista, vidrier d'ofici, durant la seva joventut va ser un dels organitzadors de la Federació Nacional del Vidre i en els darrers anys de la Dictadura de Primo de Rivera va dirigir la cooperativa de producció Cristalleries de Mataró (Fundació Ros Serra), continuadora d'una doble tradició dins del cooperativisme, la de l'ofici dels vidriers i la de la ciutat de Mataró. Per a Peiró el cooperativisme, juntament amb el sindicalisme, eren instruments fonamentals per a la transformació revolucionària de la societat.

Cristalleries de Mataró va néixer l'any 1925, tot i que no ho va fer legalment fins l'any 1934, i es va convertir en la cooperativa més important de Catalunya dins l'àmbit del vidre durant els anys de la Segona República, alhora que impulsava una destacada obra cultural i pedagògica. Dins d'aquesta obra despunta la posada en marxa d'una escola per alfabetitzar els treballadors de la cooperativa, l'organització de tertúlies i conferències a càrrec d'un grup de cultural, i, sobretot, la creació d'una escola racionalista per a infants.

El llibre també recull el paper de Cristalleries de Mataró durant la Guerra Civil, amb la seva transformació de la producció d'ampolles a articles de vidre destinats a la sanitat militar, i amb els debats que es produeixen entre el manteniment del caràcter cooperativista de l'empresa o la seva col·lectivització. Per la seva banda, en aquest període Peiró destaca, a més de pel seu compromís amb la defensa de la democràcia republicana i per la seva denuncia dels crims comesos pels "incontrolats" a la reraguarda (amb la publicació l'octubre de 1936 d'un llibre tan significatiu com *Perill a la reraguarda*), per l'impuls que pretén atorgar al sistema cooperativista des del seu ministeri.

En resum, ens trobem davant d'una obra que recull una part menys coneguda però fonamental en la biografia política i sindical d'un dels personatges més importants de la història del moviment obrer a Espanya i a Catalunya.

Traducción de la reseña anterior:

La biografía política y sindical de Joan Peiró es ampliamente conocida por cualquier persona interesada en el movimiento obrero y la historia de España y Cataluña en el siglo XX. Pero Joan Peiró, Secretario General de la Confederación Nacional del Trabajo en los años 1922-1923 y 1928-1929, uno de los líderes de la corriente treintista dentro del movimiento anarcosindicalista y Ministro de Industria (1936-1937) que murió en 1942 fusilado por el régimen franquista; también fue una figura destacada en el mundo del cooperativismo. Y es precisamente este aspecto menos conocido de su actividad como militante libertario la que rescata el libro de Miguel Garau Rolandi dentro de la colección de cooperativistas catalanes que publica Cossetània Ediciones.

Nuestro protagonista, cristalero de oficio, durante su juventud fue uno de los organizadores de la Federación Nacional del Vidrio y en los últimos años de la Dictadura de Primo de Rivera dirigió la cooperativa de producción Cristalerías de Mataró (Fundación Ros Serra), continuadora de una doble tradición dentro del cooperativismo, la del oficio de los cristalersos y la de la ciudad de Mataró. Para Peiró el cooperativismo, junto con el sindicalismo, eran instrumentos fundamentales para la transformación revolucionaria de la sociedad.

Cristalerías de Mataró nació en 1925, a pesar de no hacerlo legalmente hasta el año 1934, y se convirtió en la cooperativa más importante de Cataluña dentro del ámbito del vidrio durante los años de la Segunda República, a la vez que impulsaba una destacada obra cultural y pedagógica. Dentro de esta obra despunta la puesta en marcha de una escuela para alfabetizar a los trabajadores de la cooperativa, la organización de tertulias y conferencias a cargo de un grupo de cultural, y, sobre todo, la creación de una escuela racionalista para niños.

El libro también recoge el papel de Cristalerías de Mataró durante la Guerra Civil, con su transformación de la producción de botellas a artículos de vidrio destinados a la sanidad militar, y con los debates que se producen entre el mantenimiento del carácter cooperativista de la empresa o su colectivización. Por su parte, en este periodo Peiró destaca, además de por su compromiso con la defensa de la democracia republicana y por su denuncia de los crímenes cometidos por los “incontrolados” en la retaguardia (con la publicación el octubre de 1936 de un libro tan significativo como *Perill a la reraguarda*), por el impulso que pretende otorgar al sistema cooperativista desde su ministerio.

En resumen, nos encontramos ante una obra que recoge una parte menos conocida pero fundamental en la biografía política y sindical de uno de los personajes más importantes de la historia del movimiento obrero tanto en España como en Cataluña.

IHE

(Secretaría de la Revista)